

RPD: Lista problemów dzieci w Polsce

- Nie wiem czy mój następca będzie podobnie identyfikował potrzeby najmłodszych i podejmował działania na rzecz dzieci właśnie w tych obszarach, które uważam dziś za najistotniejsze. Proszę zatem Pana Premiera - w niektórych aspektach ponownie - o osobiste przyjrzenie się sygnalizowanym zagadnieniom i spowodowanie podjęcia działań na rzecz budowania przyjaznej dzieciom rzeczywistości - pisze Rzecznik Praw Dziecka Marek Michalak w wystąpieniu do Prezesa Rady Ministrów Mateusza Morawieckiego, przekazując listę zdiagnozowanych podczas pełnienia funkcji Rzecznika Praw Dziecka najistotniejszych problemów dzieci.

- Do niniejszego wystąpienia, opisującego jedynie wybrane problemy, załączam również Uwagi o stanie przestrzegania praw dziecka, stanowiące zbiór rekomendacji Rzecznika Praw Dziecka w zakresie obszarów ochrony praw dziecka, wymagających pilnej reakcji ze strony państwa - podkreśla Marek Michalak.

Wśród najistotniejszych obszarów znalazły się:

- **realizacja prawa dziecka do nauki**

Reforma systemu oświaty, wprowadzona we wrześniu 2017 r., znacząco zmieniła szkolną rzeczywistość. Rzecznik z ogromną troską i uwagą przyglądał się zachodzącym zmianom. Na możliwe negatywne skutki szeroko zakrojonej reformy systemu oświaty w tak szybkim tempie Rzecznik uwrażliwiał [Ministra Edukacji Narodowej](#) [1] i Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej już w 2016 r.

W opinii Rzecznika Praw Dziecka w trakcie wprowadzania reformy systemu oświaty doszło jednak do wielu naruszeń podstawowych praw dziecka, w tym wynikających z Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i Konwencji o prawach dziecka. Swoje stanowisko w tej sprawie Rzecznik wielokrotnie przedstawiał Ministrowi Edukacji Narodowej.

- Wprowadzenie zmian w systemie oświaty powinno być poprzedzone rzetelną analizą sytuacji dzieci, opartą o szeroko zakrojone badania, identyfikujące kluczowe problemy, a także wskazujące mocne strony, które powinny być rozwijane. To najważniejszy etap wszystkich zmian. Nie powinno odbywać się w pośpiechu, ale dopiero po wysłuchaniu środowiska naukowego, praktyków szkolnych i przede wszystkim dzieci. Niezbędne było i jest podjęcie szerokiej debaty, wystarczająco długiej, by nie przeoczyć żadnego ważnego głosu - podkreśla Marek Michalak.

Tymczasem, ani Rzecznik Praw Dziecka, ani opinia publiczna nie uzyskali odpowiedzi na pytania dotyczące przyczyn pośpiechu wprowadzanych zmian. Zaskoczyły one dzieci, ich rodziców, organy prowadzące, nauczycieli, którzy w

RPD: Lista problemów dzieci w Polsce

Opublikowane na Rzecznik Praw Dziecka (<http://brpd.gov.pl>)

błyskawicznym tempie musieli przystosować się do nowych warunków, w tym do zmienionej podstawy programowej, a także do nowej rzeczywistości organizacyjnej. - *Reforma była wprowadzana pomimo protestów wielu środowisk: nauczycielskich, rodziców oraz samych uczniów* – zwraca uwagę RPD.

W wystąpieniach do MEN Rzecznik poruszał problem nierównego traktowania uczniów pierwszego rocznika objętego zreformowanym systemem edukacji i ostatniego rocznika kończącego gimnazjum. Te dwie grupy uczniów zmuszone są do rywalizowania w jednym roku szkolnym o miejsca w liceach ogólnokształcących i innych szkołach ponadpodstawowych. - *Takie rozwiązanie powoduje nierówność w dostępie dzieci do edukacji, przez co narusza prawo dziecka do nauki* – podkreśla RPD.

Do Rzecznika Praw Dziecka wpływa wiele skarg opisujących trudności, z jakimi borykają się uczniowie. Podnoszony jest problem przeciążenia obowiązkami szkolnymi. Szczególnie dotyczy to uczniów klasy siódmej i ósmej, którzy dysponują krótszym o rok czasem do opanowania materiału do egzaminu kończącego szkołę podstawową, niż ich koledzy z gimnazjum. Częstym tematem skarg jest nadmiar prac domowych i sprawdzianów. [Badanie sondażowe](#) [2] przeprowadzone na zlecenie Rzecznika Praw Dziecka wykazało, że dla prawie połowy tych uczniów treści prezentowane na lekcjach są niezrozumiałe.

Zwiększyła się także liczba skarg wpływających do Rzecznika Praw Dziecka związanych z organizacją nauki – w szczególności warto wskazać na trudne warunki prowadzenia zajęć w niektórych szkołach.

Dużym problemem jest też funkcjonowanie szkół w tzw. systemie zmianowym. - *Czy to jest właściwa realizacja prawa dziecka do nauki? Czy dziecko może lubić taką szkołę i być w niej kreatywne?* – pyta Rzecznik, szczególnie zaniepokojony informacjami, że obciążenie „zmianowością zajęć”, a w konsekwencji kończenie ich w późnych godzinach popołudniowych, dotyczy również uczniów z niepełnosprawnością z oddziałów integracyjnych (w tym dzieci z autyzmem, Zespołem Aspergera).

W dalszym ciągu do Rzecznika Praw Dziecka zgłaszane są skargi na przemoc ze strony rówieśników, na krzywdzące zachowania nauczycieli, niesprawiedliwe ocenianie uczniów. Oznacza to, że reforma nie zmieniła sytuacji dzieci na lepsze i nie rozwiązała podstawowych problemów, z jakimi od wielu lat borykają się uczniowie.

Rzecznik – niezmiennie – otrzymuje też skargi na niewłaściwie udzielaną pomoc psychologiczno-pedagogiczną, także w odniesieniu do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, mimo że uregulowania prawne w tym zakresie, wprowadzone wraz z reformą systemu edukacji, należy ocenić pozytywnie. - *Dobre rozwiązania teoretyczne nie wszędzie jednak zafunkcjonowały w praktyce, przez co uwidocznił się problem braku dokonywania przez resort rzetelnej oceny wprowadzanych zmian* – zaznacza RPD.

- System edukacji w Polsce potrzebuje zmian, ale na głębszym poziomie.

Przebudowania wymaga sposób myślenia o szeroko pojętym procesie kształcenia. W centrum zainteresowania powinny znaleźć się dzieci, ich prawa, potrzeby, możliwości psychofizyczne, rozwojowe, z uwzględnieniem odmienności każdego z nich. Dziecko powinno stanowić punkt odniesienia dla wszelkich działań podejmowanych przez wszystkie instytucje, w tym szkoły wyższe, przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela - podkreśla Marek Michałak.

Czytaj także:

[RPD pisze do MEN ws. reformy edukacji](#) [3]

[W sprawie sytuacji szkolnej siódmoklasistów](#) [4]

[W sprawie nadmiaru prac domowych](#) [5]

[Czy uczniowie potrzebują prac domowych?](#) [6]

[Ponownie o sytuacji szkolnej siódmoklasistów](#) [7]

[Problemy z rekrutacją do szkół!](#) [8]

[Wieloryb na kręgosłupie dziecka](#) [9]

[Zbyt ciężkie tornistry](#) [10]

[Tornistry nadal ważą za dużo!](#) [11]

- **realizacja prawa dziecka do godziwych warunków socjalnych**

- W dalszym ciągu znaczna część dzieci, w szczególności jedynaków wychowywanych przez rodziców samotnie wychowujących dziecko i pozostających czynnymi zawodowo nie otrzymuje pomocy ze strony państwa - wskazuje RPD, ponawiając apel o zwrócenie szczególnej uwagi na tę właśnie grupę małoletnich.

Rzecznik Praw Dziecka apelował w tej sprawie wielokrotnie do: Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Prezesa Rady Ministrów i Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (wystąpienie Rzecznika Praw Dziecka: do [Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z 13 stycznia 2016 r](#) [12]., [Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z 7 lutego 2016 r.](#) [13], do [Marszałka Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z 12 lutego 2016 r.](#) [14]). Wskazywał na marginalne traktowanie samotnych rodziców z jednym dzieckiem, których dochody (w przeliczeniu na członka rodziny) przekraczają próg uprawniający do uzyskania zarówno [świadczenia wychowawczego](#) [15], jak i [świadczenia alimentacyjnego](#) [16].

- To, że rodziny te przekroczyły nieznacznie próg dochodowy nie oznacza, że ich sytuacja materialna uległa znacznej poprawie. To kryterium dochodowe jest tak niskie, że większość rodzin nie ma realnej szansy aby otrzymać świadczenie. Są to w dalszym ciągu rodziny wymagające pomocy ze strony państwa - ocenia Marek

Michalak.

Jeżeli chodzi o świadczenia z funduszu alimentacyjnego podkreślić należy, że kryterium dochodowe nie było weryfikowane od 10 lat, tj. od daty wejścia w życie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Po upływie 10 lat w toku prac nad rządowym projektem *ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu poprawy skuteczności egzekucji świadczeń alimentacyjnych* dostrzeżono potrzebę podwyższenia progu dochodowego z kwoty 725 zł na 800 zł. - *Niestety stwierdzam, że planowana zmiana nie pozwoli na uzyskanie świadczenia w perspektywie długofalowej* - wskazuje RPD.

Czytaj także: [Uwagi RPD ws.zwiększenia progów dochodowych \[17\]](#) [17]

Zwiększenie progu dochodowego do 800 zł przy jednoczesnym podnoszeniu minimalnego wynagrodzenia za pracę powoduje, że świadczenie alimentacyjne dla ww. będzie niemożliwe do osiągnięcia w dłuższej perspektywie.

- *Od lat postuluję, że jeżeli nie ma woli likwidacji progów dochodowych, to dobrym rozwiązaniem byłoby wprowadzenie zarówno na grunt ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci jak i ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów tzw. systemu „złotówka za złotówkę”, stosowanego obecnie przy ustalaniu prawa do świadczeń rodzinnych. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na przyznanie świadczeń rodzinom, których dochód nieznacznie przekracza kryterium z tym, że w pomniejszonej kwocie i nie eliminowałoby całkowicie tych rodzin z przyznania im pomocy* - zwraca uwagę Rzecznik.

• realizacja praw dziecka w aspekcie międzynarodowym

W ocenie Rzecznika Praw Dziecka, utrzymującym się zagrożeniem dla ochrony praw małoletnich cudzoziemców, którzy wraz z rodzicami przybywają do Polski, deklarując zamiar ubiegania się o ochronę międzynarodową w naszym kraju, jest brak skutecznych mechanizmów kontroli prawidłowości działań, które są wobec nich podejmowane na granicy państwa przez organy Straży Granicznej.

Zarządzona przez Rzecznika Praw Dziecka i przeprowadzona w styczniu 2017 r. kontrola przejścia granicznego Terespol-Brześć, pozwoliła na przygotowanie szeregu rekomendacji, które zostały następnie przekazane Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji, Rzecznikowi Praw Obywatelskich, Prezesowi Najwyższej Izby Kontroli oraz organom Straży Granicznej.

Najważniejszym ze zgłoszonych wniosków pokontrolnych był postulat zmiany stosowanej dotąd - metody dokumentowania rozmów z cudzoziemcami, przeprowadzanych w toku kontroli granicznej drugiej linii (podczas których zainteresowani podają funkcjonariuszom powody przyjazdu do Polski). Rzecznik zaproponował, aby w miejsce sporządzania notatki urzędowej z tych czynności, wprowadzić obowiązek ich protokołowania, co znacznie podniosłoby poziom ochrony praw cudzoziemców poddawanych kontroli granicznej drugiej linii, chroniąc ich m.in. przed ewentualną arbitralnością funkcjonariuszy.

Propozycja ta nie zyskała akceptacji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, podobnie, jak złożona następnie w lipcu 2017 r. i ponowiona w maju 2018 r. propozycja, aby czynności kontroli granicznej drugiej linii były audiowizualnie rejestrowane. Rzecznik konsekwentnie podnosił, że analiza nagrania pozwalałaby z całą pewnością ustalić, czy cudzoziemcy istotnie deklarowali wobec funkcjonariuszy zamiar ubiegania się o ochronę międzynarodową, czy też nie, a w konsekwencji – czy podjęte wobec nich działania Straży Granicznej były zgodne z prawem.

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz kierownictwo Straży Granicznej – mimo apeli Rzecznika Praw Dziecka, Rzecznika Praw Obywatelskich i licznych organizacji pozarządowych – nadal stoi na stanowisku, że dotychczasowy sposób dokumentowania czynności podejmowanych wobec cudzoziemców na granicy państwa jest wystarczający i nie zagraża prawu zainteresowanych do ubiegania się w Polsce o ochronę międzynarodową.

Detencja małoletnich cudzoziemców

Rzecznik Praw Dziecka podtrzymuje – wyrażane od wielu lat – stanowisko, że detencja administracyjna małoletnich cudzoziemców (pozbawianie ich wolności dla potrzeb – prowadzonych wobec nich – postępowań administracyjnych) nie jest zgodna z dobrem dziecka i zawsze (niezależnie od warunków zapewnianych małoletnim) stwarza zagrożenie dla rozwoju psychofizycznego dzieci. Pogląd ten podziela także Komitet Praw Dziecka, Europejska Sieć Rzeczników Praw Dziecka oraz specjaliści sprawozdawcy ONZ ds. praw migrantów oraz zapobiegania torturom i innemu, nieludzkiemu, okrutnemu lub poniżającemu traktowaniu lub karaniu.

Rzecznik od lat apeluje do polskich władz o przygotowanie propozycji legislacyjnych, wprowadzających do polskiego prawa całkowity zakaz detencji małoletnich cudzoziemców. Wobec utrzymującego się braku akceptacji dla tego postulatu, Rzecznik czuwa nad prawidłowością stosowania obecnie obowiązujących przepisów, które mogą ograniczyć skalę detencji dzieci m.in. przepisów o niedopuszczalności umieszczania w strzeżonych ośrodkach cudzoziemców, których stan psychofizyczny stwarza domniemanie, że byli poddani przemocy i przepisów o środkach alternatywnych takich, jak np. dozór Straży Granicznej (wystąpienie do [prezesów sądów apelacyjnych](#) [18] oraz wystąpienie do [Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji](#) [19]).

III Protokół Fakultatywny do Konwencji o prawach dziecka

RPD kolejny raz zwraca uwagę na konieczność ratyfikacji przez Polskę III Protokołu Fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka. Inicjatywa wyposażenia Komitetu Praw Dziecka w uprawnienia do przyjmowania i rozpatrywania skarg na naruszenie praw dziecka została zgłoszona przez polskiego Rzecznika Praw Dziecka w trakcie X Sesji Rady Praw Człowieka w marcu 2009 r. w Genewie.

Protokół fakultatywny do Konwencji o Prawach Dziecka w sprawie procedury składania zawiadomień został przyjęty w dniu 19 grudnia 2011 r. w trakcie 36. Sesji Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku i otwarty do

podpisu 28 lutego 2012 roku. Dnia 14 kwietnia 2014 r. w/w dokument zaczął obowiązywać w stosunku do państw, które go ratyfikowały. Warte podkreślenia jest, że dotychczas Protokół Fakultatywny podpisało łącznie 51 państw, z czego 41 państw go ratyfikowało.

Polska podpisała przedmiotowy Protokół w dniu 30 września 2013 r. Nie spowodowało to jednak, że stał się on częścią polskiego porządku prawnego. Celem związania się przez Rzeczpospolitą Polską tą umową międzynarodową, konieczne jest dokonanie jej ratyfikacji.

W ocenie Rzecznika przyczyni się to do pełniejszej realizacji praw dziecka gwarantowanych w Konwencji o Prawach Dziecka i jej Protokołach dodatkowych, stwarzając przy tym nową instytucjonalną gwarancję ich przestrzegania.

- **realizacja prawa dziecka do ochrony przed przemocą**

Rzecznik Praw Dziecka Marek Michalak wielokrotnie zwracał uwagę, że budowanie świata wolnego od przemocy i bezpiecznego dla dzieci wymaga konsekwencji oraz skoordynowania działań wielu instytucji i organizacji. Dlatego opracowanie i wdrożenie Narodowej Strategii Walki z Przemocą wobec Dzieci.

W lutym 2016 roku polski Rzecznik Praw Dziecka przystąpił do Projektu Rady Państw Morza Bałtyckiego „Dzieciństwo bez przemocy. Odejście od stosowania kar cielesnych w Regionie Morza Bałtyckiego” (Non-violent childhoods, moving on from corporal punishment in the Baltic Sea Region). Celem projektu była praca na rzecz eliminacji kar cielesnych wobec dzieci poprzez wieloagencyjne działania oparte na współpracy międzyresortowej i międzyrządowej Państw Regionu Morza Bałtyckiego. Projekt wpisuje się w jeden z Celów Zrównoważonego Rozwoju ONZ – faktycznej eliminacji przemocy w wychowaniu.

Doświadczenia krajów nadbałtyckich były przedmiotem analizy podczas krajowych konsultacji w 2017 r. oraz spotkań ekspertów w 2018 r., także na [konferencji podsumowującej projekt w Sztokholmie](#) [20] 15–16 listopada 2018 r. Wielokrotnie podkreślano wagę Narodowych strategii. Podczas prac nad tym projektem powstało 6 raportów – ***Ensuring non-violent childhoods, Building supportive societies for non-violent childhoods, Service providers as champions for non-violent childhoods, Parenting for non-violent childhoods, A Step-by-Step Guide, Tracking Progress towards non-violent childhoods*** (dostępne pod adresem: <http://www.childrenatrisk.eu/nonviolence/> [21]).

W krajowym ustawodawstwie mamy uregulowania dotyczące zabezpieczenia dzieci przed przemocą. Niemniej jednak regulacje te są rozproszone po wielu aktach prawnych. Krajowy Program na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014–2020 częściowo odnosi się do zabezpieczenia dzieci, jednakże wszelkie działania odnoszą się do przemocy w rodzinie (definicja zawarta w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie), która nie obejmuje wszelkich form przemocy wobec dzieci. - *Prawa dzieci to pierwszorzędne prawa człowieka, dlatego należy podejmować adekwatne działania na rzecz ochrony praw najmłodszych*

obywateli i obywaterek – podkreśla Marek Michalak, zwracając uwagę, że stworzenie Narodowej Strategii na Rzecz Walki z Przemocą Wobec Dzieci powinno być poprzedzone pracami międzyresortowymi i międzyinstytucjonalnymi ustalającymi m.in. jej cel, zakres oddziaływań, możliwości partycypacji dzieci w podejmowanych działaniach.

- Narodowa Strategia na Rzecz Walki z Przemocą Wobec Dzieci może stać się istotnym instrumentem oddziaływań ukierunkowanych na ochronę dziecka przed przemocą, a także być dodatkową gwarancją, że prawa dziecka określone w Konwencji o prawach dziecka będą chronione na najwyższym poziomie. Mając na względzie konieczność podjęcia systemowych działań w celu zabezpieczenia dzieci przed przemocą, ponownie apeluję o podjęcie działań w celu opracowania a następnie wdrożenia Narodowej Strategii na Rzecz Walki z Przemocą Wobec Dzieci – przypomina RPD Marek Michalak.

Czytaj także:

[RPD apeluje: Narodowa Strategia na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy Wobec Dzieci” jest potrzebna \[22\]](#) (2018 r.)

[Apel o Narodową Strategię na Rzecz Walki z Przemocą Wobec Dzieci \[23\]](#) (2017 r.)

[Apel o Narodową Strategię Walki z Przemocą Wobec Dzieci \[24\]](#) (2016 r.)

- **konieczność wprowadzenia nowego, oczekiwanego społecznie kodeksu rodzinnego**

Obowiązujące przepisy prawa rodzinnego są archaiczne i nieprzystające do współczesnego myślenia o dziecku i rodzinie. Konieczne jest zatem przyjęcie nowych regulacji, zgodnych ze współczesną filozofią pojmowania zagadnień rodzinno-prawnych. Od lat Rzecznik Praw Dziecka wskazuje na potrzebę wyodrębnienia prawa rodzinnego, którego zadaniem jest realizowanie funkcji ochronnej, podniesionej do rangi równorzędnej z funkcją represyjną prawa karnego i funkcją odszkodowawczą prawa cywilnego. Upoważnia do tego konstytucyjna zasada szczególnej ochrony rodziny. Takiej ochrony nie zapewni w pełni prawo rodzinne, które nie ma swojego autonomicznego miejsca w systemie prawa.

Nowe prawo rodzinne powinno zdefiniować pojęcia związane z dzieckiem i rodziną, w tym między innymi relacje osobiste i rodzinne: w miejsce dotychczasowych kontaktów – odpowiedzialność rodzicielską, w miejsce władzy rodzicielskiej – sytuacje wychowawcze, dobro dziecka, a także naczelne zasady prawa rodzinnego. Zadaniem nowego prawa powinno być umacnianie podmiotowości rodziny i jej autonomii, podmiotowości dziecka i rodziców – przy zachowaniu zasady subsydiarności państwa. Powinno ono kompleksowo uregulować w jednym akcie normatywnym prawo materialne, procesowe i wykonawcze.

W 2018 roku Rzecznik Praw Dziecka przedstawił Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej, Prezesowi Rady Ministrów, Parlamentowi oraz opinii publicznej projekt

RPD: Lista problemów dzieci w Polsce

Opublikowane na Rzecznik Praw Dziecka (<http://brpd.gov.pl>)

Kodeksu rodzinnego, opracowany przez Komisję Kodyfikacyjną Prawa Rodzinnego przy Rzeczniku Praw Dziecka, który w sposób spójny, kompleksowy reguluje prawa dziecka i rodziny, po raz pierwszy wprowadzając do polskiego prawa całościową regulację postępowania wykonawczego w sprawach rodzinnych.

[Projekt Kodeksu rodzinnego](#) [25] kładzie szczególny nacisk na podmiotowość dziecka, na którą składają się nie tylko wolności i prawa, ale i odpowiedzialność za ich posiadanie oraz obowiązki.

Kodeks rodzinny wprowadza do polskiego prawodawstwa nowe instytucje – reprezentację dziecka w postępowaniach w sprawach rodzinnych w postaci adwokata dziecka oraz pieczę konsensualną i równoważną.

Wprowadza także dodatkowe rozwiązania mające na celu ochronę praw dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, w tym powinność sądu umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej na terenie powiatu miejsca jego zwykłego pobytu, co skutkuje staranniejszym podejściem sądu do poszukania miejsca pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Nakłada na organizatora pieczy zastępczej obowiązek informowania sądu o rejestrze wolnych miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej i rejestrze wolnym miejsc w instytucjonalnej pieczy zastępczej raz w miesiącu, chyba że sąd wskaże inny termin. Ogranicza możliwość powierzenia tymczasowo funkcji rodziny zastępczej, na okres nie dłuższy niż sześć miesięcy, wyłącznie małżonkom albo osobie niepozostającej w związku małżeńskim niespełniającym warunku niezbędnych szkoleń, określonego w przepisach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, którzy są krewnymi dziecka, innymi niż wstępni lub rodzeństwo dziecka albo rodzeństwo jego wstępnych lub do powinowatych.

Kodeks rodzinny kieruje również uwagę na zagadnienie ochrony dziecka jeszcze nieurodzonego w postaci realizacji prawa dziecka do życia i ochrony zdrowia w przypadku spożywania alkoholu przez kobietę w ciąży lub zażywania przez nią innych substancji psychoaktywnych. Projekt Kodeksu zawiera szereg innych rozwiązań, szczegółowo opisanych w [wystąpieniu Rzecznika Praw Dziecka z 12 lipca 2018 roku](#) [26], zmierzających do wzmocnienia ochrony dobra dziecka i jego rodziny.

- Licząc na troskę Pana Premiera o losy najmłodszych obywateli naszego kraju oraz ich rodzin, proszę o decyzję o podjęciu prac nad wprowadzeniem proponowanych rozwiązań – pisze RPD Marek Michalak.

[Wystąpienie generalne Rzecznika Praw Dziecka do Prezesa Rady Ministrów \(PDF\)](#)
[27]

Załącznik: [Uwagi Rzecznika Praw Dziecka o stanie przestrzegania praw dziecka w Polsce \(PDF\)](#) **[28]**

Udostępnij: [Facebook](#) [30] [Google Plus](#) [31] [Twitter](#) [32]

Adres URL źródła: <http://brpd.gov.pl/aktualnosci-wystapienia-generalne/rpd-lista-problemow-dzieci-w-polsce> [29]

Odnosiniki:

- [1] <http://brpd.gov.pl/aktualnosci-wystapienia-generalne/rpd-o-propozycjach-zmian-w-systemie-edukacji>
- [2] <http://brpd.gov.pl/aktualnosci-wystapienia-generalne/sytuacja-szkolna-uczniow-klas-vii-raport-rpd>
- [3] <http://brpd.gov.pl/aktualnosci-wystapienia-generalne/rpd-pisze-do-men-ws-reformy-edukacji>
- [4] <http://brpd.gov.pl/aktualnosci-wystapienia-generalne/w-sprawie-sytuacji-szkolnej-siodmoklasistow>
- [5] <http://brpd.gov.pl/aktualnosci-wystapienia-generalne/w-sprawie-nadmiaru-prac-domowych>
- [6] <http://brpd.gov.pl/aktualnosci-wystapienia-generalne/czy-uczniowie-potrzebuja-prac-domowych>
- [7] <http://brpd.gov.pl/aktualnosci-wystapienia-generalne/ponownie-o-sytuacji-szkolnej-siodmoklasistow>
- [8] <http://brpd.gov.pl/aktualnosci-wystapienia-generalne/problemy-z-rekrutacja-do-szkol>
- [9] <http://brpd.gov.pl/aktualnosci/wieloryb-na-kregoslupie-dziecka>
- [10] <http://brpd.gov.pl/aktualnosci-wystapienia-generalne/zbyt-ciezkie-tornistry>
- [11] <http://brpd.gov.pl/aktualnosci-wystapienia-generalne/tornistry-nadal-waza-za-duzo>
- [12] <http://brpd.gov.pl/aktualnosci-wystapienia-generalne/ustawa-500-opinia-rpd>
- [13] <http://brpd.gov.pl/aktualnosci-wystapienia-generalne/w-sejmie-o-projekcie-ustawy-rodzina-500>
- [14] <http://brpd.gov.pl/wystapienia-generalne/stanowisko-rpd-do-ustawy-o-pomocy-panstwa-w-wychowaniu-dzieci>
- [15] <http://brpd.gov.pl/aktualnosci-wystapienia-generalne/rpd-500-w-systemie-zlotowka-za-zlotowke>

RPD: Lista problemów dzieci w Polsce

Opublikowane na Rzecznik Praw Dziecka (<http://brpd.gov.pl>)

- [16] <http://brpd.gov.pl/aktualnosci-wystapienia-generalne/swiadczenia-z-funduszu-alimentacyjnego-wyrownuja-dzieciom-szanse>
- [17] <http://brpd.gov.pl/aktualnosci/uwagi-rpd-ws-zwiekszenia-progow-dochodowych>
- [18] <http://brpd.gov.pl/aktualnosci-wystapienia-generalne/orzekanie-o-umieszczeniu-maloletnich-cudzoziemcow-w-strzezonych>
- [19] <http://brpd.gov.pl/aktualnosci-wystapienia-generalne/w-trosce-o-maloletnich-umieszczonych-w-strzezonych-osrodkach-dla>
- [20] <http://brpd.gov.pl/aktualnosci/sztokholm-dziecinstwo-bez-przemocy-podsumowanie-projektu>
- [21] <http://www.childrenatrisk.eu/nonviolence/>
- [22] <http://brpd.gov.pl/aktualnosci/rpd-apeluje-narodowa-strategia-na-rzecz-przeciwdzialania-przemocy-wobec-dzieci-est>
- [23] <http://brpd.gov.pl/aktualnosci-wystapienia-generalne/apel-o-narodowa-strategie-na-rzecz-walki-z-przemoca-wobec-dzieci-0>
- [24] <http://brpd.gov.pl/aktualnosci-wystapienia-generalne/apel-o-narodowa-strategie-na-rzecz-walki-z-przemoca-wobec-dzieci>
- [25] <http://brpd.gov.pl/aktualnosci/rpd-prezentuje-nowy-oczekiwany-spolecznie-kodeks-rodzinny>
- [26] http://brpd.gov.pl/sites/default/files/2018_07_12_wyst_kodeks.pdf
- [27] http://brpd.gov.pl/sites/default/files/wystapienie_do_prezesa_rady_ministrow.pdf
- [28] http://brpd.gov.pl/sites/default/files/uwagi_rzecznika_praw_dziecka_o_stanie_przestrzegania_praw_dziecka_w_polsce.pdf
- [29] http://brpd.gov.pl/sites/default/files/podpis_ilustracja_58_20_40.jpg
- [30] <http://facebook.com/sharer.php?u=http%3A%2F%2Fbrpd.gov.pl%2Faktualnosci-wystapienia-generalne%2Frdp-lista-problemow-dzieci-w-polsce&t=RPD%3A%20Lista%20problem%C3%B3w%20dzieci%20w%20Polsce>
- [31] <https://plus.google.com/share?url=http%3A%2F%2Fbrpd.gov.pl%2Faktualnosci-wystapienia-generalne%2Frdp-lista-problemow-dzieci-w-polsce>
- [32] <http://twitter.com/intent/tweet?url=http%3A%2F%2Fbrpd.gov.pl%2Faktualnosci-wystapienia-generalne%2Frdp-lista-problemow-dzieci-w-polsce&text=RPD%3A%20Lista%20problem%C3%B3w%20dzieci%20w%20Polsce>